

Erdély
ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 66. szám

2014/5.

Megjelenik havonta

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Szerkesztők:

Tóthpál Tamás

(tothpaltamas@gmail.com)

Pál Gyöngyi

TURISTASÁGI, FÜRDŐÜGYI és NÉPRAJZI FOLYÓIRAT.

Gyerektúra a Riszeg-tetőn, lovas meglepetéssel

VERES ÁGNES

A május 12-i EKE-nap alkalmából, valamint a kolozsvári Születés Hete rendezvény keretében május 10-én, szombaton gyerektúrát szervezett Sztánára, a Riszeg-tetőre az Erdélyi Kárpát-Egyesület – Kolozsvár 1891, illetve az Életfa Családsegítő Egyesület.

A jó idő és a vonatozás híre nem remélten magas részvételt eredményezett: 69-en indultunk útnak, 34 felnőtt és 35 gyerek, 9,5 hónapos kortól 15 évesig. A legkisebb résztvevő címért kemény versengés folyt, ezért név szerint említjük a legkisebb, édesanyjuk/édesapjuk hátán kirándulókat: Soós Anna (9,5 hónapos), Veres Máté (10 hónapos), Bajkó Kata (1 éves 1 hónapos), Miklós Sugár (1,5 éves) és Szócs Lili (2,5 éves).

Kolozsvárról 7.50-kor kellett volna indulnunk a Nagyváradszék felé tartó vonattal, ám nagy csodálkozásunkra a nagyon emberes kalauznak köszönhetően a vonat 5 perccel később indult: megvárta a késve érkező kislányokat. 9 órakor Zsobokon leszállva a 754 m magas Riszeg-tető felé tartottunk, végig eny-

hén emelkedve. Másfél órai lassú menetelés után letelepedtünk a tetőn, élveztük a még virágzó riszegvirág bódító illatát, a felnőttek tüzet raktak, a kicsik pihentek, játszottak, szalonnát süttöttek, és mindenki izgatottan várta a már előre beígért meglepetést, mely meg is érkezett dél táján: a dr. De Martin Lajos által vezetett sztánai hagyományőrző lovascapat képviselőjében Mihaela asszony segítségével három lovon (Ciklon, Ezüst Nyíl és Sári) próbálhatták ki a gyerekek és felnőttek a lovaglást. Ezután elénekeltük a gyerektúrák „indulóját”, a *Somvirággal, kakukkfűvel* című éneket (Kányádi Sándor versét a Kalácsa együttes zenésítette meg), de más gyerekdalokat is.

A csoportkép elkészítése után du. 2 órakor indultunk le Sztána felé, és ráérős menetben két órával később érkezünk meg Kós Károly Varjúvárához. A gyerekeknek nem fogyott el az erejük, és érdeklődve kérdezték, mikorra várható a következő kirándulás.

Gyerektúra legközelebb Kövenden, a július 29. – augusztus 3. közötti XXIII. EKE Vándortáborban lesz.

Rekord részvétel, fáradhatatlan gyermekek, szalonnasütés

Erdélyi Gyopár, 2014/3.

■ Megjelent az *Erdélyi Gyopár* idei harmadik száma. A tartalomból: Erőss Zsolt Teljesítménytúra 325 résztvevővel; Kiss Péter Emléktúra; Túraajánlók a Vándortáborra; Híd és cukor Botfaluban; A lóvész Karakó völgyhíd története; Virágok hava Macalik Ernőtől; A gyapjas tintagomba bemutatása; A Vaskapu Natúrpark keleti része; Szejkefürdő: Szejké borvíz, Főkút vagy Sarolta-forrás; „Nappozunk” egyet!

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület természetjárásról, honismeretről és környezetvédelemről szóló kiadványát keresse az EKE helyi szervezeténél.

EKE-napok a csucsai kulcsosházban

PÁL GYÖNGYI

Egy évvel ezelőtt, május 12-én, 33-an indultunk el Kolozsvárról a reggeli vonattal, hogy Csucsán ünnepeljük meg az EKE-napot. Miért éppen Csucsára esett a választás? Sokszor felmerült a gondolat: jó volna egy hétvégi ház könnyen megközelíthető, szép helyen, hegyek közt. A csucsai környék valóban szép: a Meszes- és a Réz-hegység találkozásánál, a Sebes-Körös völgyében. Kolozsvárról másfél óra alatt elérhető vonattal vagy autóbusszal, kiskocsival még hamarabb. Akkor még bizonytalan volt minden, de nagyon szeretnénk volna, hogy ez az álom valóra váljon, hogy pótoljuk a sokszor emlegetett múltat, az államosított ingatlanokat, az egykori tordai-hasadéki és bükki menedékházat. Szerettünk volna egy kulcsosházat, ahonnan csilagtúrák formájában be lehet járni a környéket, rövidebb-hosszabb túrákat szervezhettünk, hogy minden EKE-tag megtalálja a korának, érdeklődésének és fizikai erőnlétének megfelelő időtöltést. Ahol azok is élvezhetik a táj szépségét és a friss levegőt, akik idős koruk vagy egészségi gondjaik miatt már nem túrázhatnak. Az álmok talán valóra válhatnak, de hinnünk kell bennük és bízunk kell önmagunkban.

Eltelt egy hosszú év, és ismét itt a május, és 10-én ismét Csucsára indultunk. Egy nagy autóbusz és két mikrobusz több mint száz embert szállított az EKE – Kolozsvár 1891 szervezte EKE-napokra. De érkeztek vonattal, illetve kiskocsikkal is. A háromnapos (május 9. és 11.) rendezvényre legtöbben szombaton jöttek, ekkor volt a megnyitó ünnepség is. Az EKE 91 Nagyváradszék-Bihar együtt ünnepelte az EKE megalakulásának évfordulóját a kolozsvári ékekkkel, tőlük 23-an érkeztek. A rendezvény sikere az önzetlen csapatmunka eredménye.

De mi is történt az elmúlt év alatt? Több hónapi fontolgatás után megszületett végre a közgyűlés döntése: a házat megvásároljuk. Ismét hónapok teltek el, míg rendeződtek a papírok és megtörtént az adásvétel. De a neheze még ezután következett. A pár éve lakatlan ház természetesen felújításra szorult. Még a tél beállta előtt egy csapat ki is javította a tetőzetet. Már adományként kapott bútorok is kerültek. Tavasszal ugyancsak közmunkával kifestették a nagyobbik házat, az ajtókat és ablakokat, kapcsolókat

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az idén 150-en vettek részt az EKE-napokon

és vízcsapokat cseréltek. A novemberi közgyűlés Bagaméri Tibort bízta meg a kulcsosházhoz kapcsolódó munkálatok megszervezésével. A közmunkából sokan kivették a részüket, így Mórész Zoltán, Pálfalvi László, Kálmán Ferenc, Máthé Ferenc, Józsa László, Gombos György, Csorba Anna, Kovács F. Zsuzsa, Székely Lavotta, Bányász István, Gálffy Gizella, Ambrus Tibor és sokan mások. Kún Zoltán villanyszerelésben segédkezett. Pénzbeli támogatást kaptunk Mádl Andrásról, többet vásároltak téglajegyeket. A helybeliektől is kaptunk segítséget, például szomszédunktól, Tărăncuța Andreitől. Mire ránk köszöntött a május és az évforduló, a nagyobbik ház felújítása nagyjából befejeződött.

Az EKE-napokon az Erdélyi Kárpát-Egyesület 1891-es megalakulását ünnepli az EKE. Az egyesület alakuló gyűlése január 11-én volt a kolozsvári városháza nagytermében, de az alapszabályzat szerinti működését csak május 12-én kezdte meg. Ezért az utóbbi dátumot tartjuk az EKE születésnapjának.

A csucsai EKE-napok megnyitó ünnepségére szombaton délelőtt került sor. Talán sohasem látott még ez a ház, de talán egész Csucsra sem ennyi háztiszta természetjárót egy csoportban, férfiak, nők, fiatalok, idősebbek, 80 éven felüli, bottal járó nénikéig minden korosztály képviseltette magát, kellemes zsongás, ismerősök találkoznak, üdvözlök egymást, mindenki vidám. Az időjárás is kedvez. Csofátalatos kék égbolt, ragyogó nap, sütés teszi ünnepélyesebbé az évfordulót.

Az összegyűltek, a csaknem 150 résztvevő előtt Ambrus Tibor kolozsvári EKE-elnök ismertette az Erdélyi Kárpát-Egyesület megalakulásának történetét, Tiponucz Tibor, a nagyváradi EKE 91 elnöke a közös programok szervezésének lehetőségei-

ről beszélt; ilyen volt az Ökrök-völgyébe szervezett kora tavaszi sikeres közös kirándulás is.

Az udvaron Bozsoki Adrienn madzagos fotókiállítását rendezett az EKE fotósainak felvételeiből, szebbnél szebb tavaszi vadvirágokat ábrázoló színes tarka képekből. Hamarosan sor került a túrák indítására is. A merészebbek Kiss János és Szima Márton 18 km-es túrájára indultak a Ponor-rét irányában. Ez az útszakasz, a Csucsra és Fekete-tó feletti dombokon és tanyavilágban keresztül a Berettyó forrásához vezető útvonal része. Tatár Feri a Hârșu-csúcsra (684 m) indult egy csoporttal, a tetőről szép kilátás nyílik Csucsra és a környező hegyekre, valamint a szilágysági dombvidékre. Akik Vas Gézához csatlakoztak, azok a Goga-kastélyt és az Ady-emlékházat tekintették meg és a Sebes-Körös partján fotóztak, a kerékpárral érkezők a Vigvázó felé karikáztak. Indulnak a túrák, de van, aki ott marad a ház körül, vagy sétál és ismerkedik a faluval. Nem mindenkinek telik szórakozással a nap, egy csoport reggeltől szorgalmasan dolgozik, krumplit, hagymát, zöldséget takarítanak, húst és szalonnát szabdálnak, rakják a tüzet a déli gulyáshoz 150 embernek.

Telik a nap, megjönnek a túrázók, újra benépesül az udvar, jólesik a meleg gulyás a gyaloglás után, az idő gyorsan repül, itt a délután, csomagolunk és indulás a buszokhoz, vonathoz. Van, aki még marad, hisz vasárnap is szép kirándulás lesz, ezúttal a Nagy-hegy (Dealul Mare – 1076 m) felé.

Szép nap volt, kellemes emlékekkel. Reméljük, sok szép rendezvénynek ad majd otthont az EKE-Kolozsvár 1891 kulcsosháza. Talán egy teljesítménytúra útvonalai is körvonalazódnak. Ki tudja, még egy EKE-tábor helyszíne is lehet valamikor a jövőben a csucsai Körös-part...

17. Jókai Mór-teljesítménytúra napsütéssel, sárral, sötétben

Több mint 200-an vettek részt a túrán

A kilencvenes évekkel új lehetőségek adódtak az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek. A határok megnyíltak, külföldi turistaegyesületekkel vettük fel a kapcsolatot, ezekkel közösen túráztunk. Így vettünk részt az anyaországban az első teljesítménytúrákon is. Annyira megtetszett, hogy elhatároztuk: Erdélyben is szervezünk hasonlót. Ekkor 1998-ban jártunk, az 1848-as szabadságharc 150. évfordulóját készültünk ünnepelni. Jókai Mór *Egy az Isten* című regénye abban az időben zajlik, ráadásul az író az EKE tiszteletbeli tagja is volt, ezért fémjelzi Jókai neve teljesítménytúránkat. Regényében egy gyalogutat írt le Kolozsvár és Torockó között, a megszülető teljesítménytúra ezt az útvonalat próbálta követni. Ekkor még senki sem gondolta, hogy a kezdeményezés ilyen hosszú életű lesz.

AMBRUS TIBOR

Hagyományosan május első szombatján, az idén május 3-án, 17. alkalommal szervezte meg a kolozsvári EKE a Jókai Mór-teljesítménytúrát.

A nagyon rossz időjárás-előrejelzés ellenére több mint 200-an vettek részt a túrán. Noha többször is viharfelhők gyülekeztek, az idő mindvégig jó maradt. Három távon indítottunk túrákat: 55, 30 és 13 kilométeres szakaszon. A Jókai 55-ön 50 személy indult a Kolozsvár–Torockó

útvonalon. A Jókai 30 Szindről indult közel száz résztvevővel, míg a Jókai 10-nek 68-an vágtak neki Várfalváról. Igazi nemzetközi túra jellegét öltötte: két francia, két német, 49 magyarországi résztvevővel, de a kolozsváriak mellett számos erdélyi városból is voltak jelentkezők. A legfiatalabb túrázó alig 2 éves volt, míg a legidősebb 76. A két hosszabb távon a fiatalabbak voltak túlsúlyban, a Jókai 10-es 13 kilométeres szakaszán minden korosztály részt vett: kisgyerekes családok, ifjak és a kolozsvári EKE ve-

teránjai. Egy 11 éves magyarországi kislány sikeresen fejezte be az 55 kilométeres túrát.

Az útvonal első szakaszán nem voltak nehézségek. Noha a Túri-hasadék környékén köd volt – talán éppen a Magyar Unitárius Egyház Püspöki Hivatalának segítségével az egész útvonalon felújított turistajelzéseknek köszönhetően –, az 55-ösök mind idejében beérkeztek Szindre, ahol az unitárius paplakban teával, zsíros és lek-város kenyérrel vártuk őket. Innen, most már a harmincasokkal közösen folytatták útjukat a Tordai-hasadék felé. Itt kezdődtek az első gondok. A majális miatt nagyon sok látogatója volt a hasadéknak. Fotóztak, bámultak, a keskenyebb részeket és hidakat elállták, nagyon megnehezítve a teljesítménytúrázók haladását. A hasadék után sáros, csúszós kapaszkodó következett a Kápolnás-tetőre. Ezen a részen igazán hasznát lehetett venni a túrabotoknak. E két nehéz szakasz miatt a várfalvi ellenőrző ponthoz késéssel és fáradtan érkeztek meg a résztvevők. Senki sem sérült meg, de az 55-ösök közül páran feladták a versenyt, az időhiány miatt pedig 17 óra után a szervezők nem engedtek senkit tovább. Az utolsók még így is sötétben, fejlámpával ereszkedtek be a Nagyárok síkos szikláin Torockóra.

A tordai EKE-sek nagy segítséget nyújtottak a rendezvényünk lebonyolításában. Az útvonal második felében ők biztosították a pontozó és seprőbírókat, a torockói kultúrotthonban pedig finom krumpligulyással vártak.

A 17. Jókai Mór-teljesítménytúra sikerét a hatékony csapatmunka és a jó hangulat biztosította. Köszönjük mindenkinek a segítségét, és reméljük, hogy jövőre is találkozunk.

VADVIRÁGOK – AZ EKE FOTÓSAINAK „VIRÁGGYŰJTEMÉNYE”

Május 9-én vadvirágok fotóiból nyílt kiállítás a Györkös Mányi Albert-emlékházban. Ezt sokhavi munka és gondos előválogatás előzte meg, hiszen klubunk tagjai rengeteg vadvirágot tartogatnak fotóalbumjaikban. Elhoztuk a klubba vadvirágainkat, kiderült, hogy van amelyiknek még a nevét sem tudjuk, olyan is, amelyikből első körben 6-8 példány is felbukkant. A virágok azonosításában dr. Farkas György segített, ezúton is köszönjük. Végül 15 személy (Fazakas Ferenc, Bozsoki Adrienn, Jánky Mária, Jójárt Endre Tibor, Kalló Márta, Korom Mária, Mezei Elemér, Lőrinczi István, Petra Ștefan Zoltán, Etédi József, Vlád Pál, Pál Gyöngyi, Sesták Ildikó, Ambrus Tibor, Katona Gizella) 150 virágfotóját tartottuk érdemesnek kinyomtatásra, ebből a kiállításon 70-et láthatunk, a többit az EKE csucsai születésnap rendezvényén, „madzagos kiállításon” mutattuk be. Bozsoki Adrienn szervezőmunkáját a fotóklub férfi tagjainak segítsége egészítette ki: a képek ráamázásában, elhelyezésében vállaltak oroszlánrészt. A tárlatot az emlékház részéről Kós Katalin, a fotóklub részéről Lőrinczi István nyitotta meg. Nagy Csongor gitározott, Jánky Máriával virágénekeket adtak elő. Következő témánk a „Vidéki életképek”, az újabb fotókat a Kolozsvári Magyar Napok keretében mutatjuk majd be.

Kalló Márta

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Ambrus Tibor 0722-377622
Antal Ferenc 0746-028039
Bagaméri Tibor 0742-776930
Feischmidt János 0722-542360
Kiss János 0364-807639
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790, 0364-733867
Kovács Farkas Zsuzsa 0745-360064
Márton Erzsébet 0742-037179

Nagy Lajos 0729-835674
Székely Lavotta 0748-036290
Szíma Márton 0766-703575, 0264-484951
Szócs János 0742-690881
Szócs Miklós 0740-061741
Tatár Ferenc 0264-587342
Vas Géza 0742-659570
Vlád Pál 0264-435866

Júniusi rendezvények

- Június 1. (vasárnap):** Rejtett-forrás (6 km), könnyű túra. Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Bagaméri Tibor ♦ Sztánai vasútállomás–Csigadomb–Riszeg-tető (15 km), könnyű túra. Találkozás 7.20 órakor a nagyállomás előtt. Túravezető: Szócs János ♦ Kelemen-havasok: Pietrosz-csúcs (Nagy-Köves, 2102 m), (22 km, 1400 m szintkülönbség), nehéz túra. Mikrobuszos kirándulás. Túravezető: Ambrus Tibor.
- Június 4. (szerda):** 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban. Vetítés: képek a XVII. Jókai emlék- és teljesítménytúráról.
- Június 7. (szombat):** Ózek-völgye–Gorbó-völgy (24 km, 500 m szintkülönbség), közepes túra. Találkozás 8.30 órakor a Hajnal negyedi végállomáson, vagy 9.30 órakor a Hintás-fánál. Túravezető: Kiss János ♦ Detunáták (8 km, 130 m szintkülönbség), közepes túra. Ajánlott túrabakancs vagy gumicsizma. Mikrobuszos túra. Túravezető: Vas Géza ♦ Vadrózsa túra: Magyarnádas (Nádáșel)–Nádaskórod–Papfalva (22 km), közepes gyűjtőgető túra. Találkozás 7.20 órakor a nagyállomáson. Túravezető: Vlád Pál.
- Június 8. (vasárnap):** Pádis-Galbina-körút (20 km). Kiskocsis megközelítés. Túravezető: Ambrus Tibor ♦ Múltidéző: Szentjánoskút. Megemlékező, könnyű túra. Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szatmári Béla.
- Június 11. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), könnyű túra. Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
- Június 14. (szombat):** Bácsi-torok, gyógynövényismertető könnyű túra (10 km). Találkozás 10 órakor a 31-es busz Széchenyi téri megállójában. Túravezető: Márton Erzsébet ♦ Magyarlóna–Testes (zergeboglár virágzás)–Tordaszentlászló (30 km, 1000 m szintkülönbség). Közepes túra. Túravezető: Kiss János.
- Június 14–15. (szombat-vasárnap):** Autóbuszos kirándulás Verespatakra és a Detunátákhoz. Indulás 7 órakor a Flip elől. Túravezető Kovács D. Zsuzsa. Érdeklődni telefonon június 6-a után ♦ Túra az Ünökőre (24 km, 1600 m szintkülönbség), nehéz túra. Kiskocsis megközelítés. Túravezető: Ambrus Tibor.
- Június 18. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), könnyű túra. Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Tatár Ferenc ♦ 18 órától túravezetői és választmányi gyűlés a székházban.
- Június 20–22. (péntek-vasárnap):** Sajó völgye–Cserhalmi emlékmű–Árokalja (Bethlen-kastély)–Harina XII. századi temploma–Beszterce–Dornavára–Csalhó (Duruitoare-vízesés), autóbuszos kirándulás. Indulás 7 órakor a Flip elől. Túravezető: Kovács D. Zsuzsa. Érdeklődni június 6-a után.
- Június 21. (szombat):** EKE-forrás–Tótfalusi-kolostor. (20 km), közepes túra. Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Nagy Lajos.
- Június 22. (vasárnap):** Madárcseresznye-túra a Szentiványi-rétre (13 km), könnyű túra. Találkozás 9 órakor a 31-es busz Széchenyi téri megállójában. Túravezető: Feischmidt János ♦ Kerékpáros túra Zsoboktól Kolozsvárig: Riszeg-tető–Báthory-tető–Hója-gerinc (55 km). Találkozás 7.20 órakor a nagyállomásban. Túravezető: Szíma Márton.
- Június 25. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), könnyű túra. Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Antal Ferenc.
- Június 28. (szombat):** Bácsi-torok, gyógynövény-ismertető könnyű túra. (10 km). Találkozás 10 órakor a 31-es busz Széchenyi-téri megállójában. Túravezető: Márton Erzsébet ♦ Kelemen-havasok: Istenszéke (1381 m), nehéz túra. Kiskocsis megközelítés. Túravezető Szíma Márton.
- Június 28–29. (szombat-vasárnap):** Jád-völgye–Gabi-barlang–Forrás-völgy–Lesi-tó vége, közepes túra. Kiskocsis megközelítés. Túravezető: Vlád Pál.
- Június 29. (vasárnap):** Ózek-völgye (15 km), könnyű túra. Találkozás a 40-es busz Széchenyi téri megállójában. Túravezető: Szócs János.
- Július 2. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), könnyű túra. Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Antal Ferenc ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.

Szolgálatos napok a székházban (Kolozsvár, Cardinal Iuliu Hossu/Fürdő utca 20 sz. 13. ajtó); hétfőn, csütörtökön 17–18 óra, kedden 10.30–12.30 óra között. ♦ **EKE fotóklub:** keddenként 17 órától (székház). ♦ **Könyvtár:** csütörtökönként 17–18 óra között (székház).

Júliusi túraelőzetes

- Július 4–6.: Autóbuszos túra a Transalpinon és Transfogarason (Szócs Miklós).
- Július 5.: XIV. Vasvári Pál kerékpáros emlék-és teljesítménytúra (118 km), Gyalui-havasok, Körösfő (Nagy Lajos).
- Július 11–13.: Székelyföldi körút (Kovács D. Zsuzsa)
- Július 13.: Kelemen-havasok; 12 Apostol (Ambrus Tibor)
- Július 26.: Máthé Gyula-emléktúra Jósikafalvára (Kovács D. Zsuzsa)
- Július 29–aug. 3.: XXIII. EKE Vándortábor, Kövend.

Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk!